

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 09-12-040/22-15599/2

Podgorica, 31.08.2022. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministru, gospodinu Vladimiru Jokoviću-

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, utvrđeno je da sprovođenje predloženih izmjena i dopuna neće zahtijevati izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore. Shodno navedenom, Direktorat za državni budžet, nema primjedbi na dostavljeni *Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o divljači i lovstvu*.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
NAZIV PROPISA	ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DIVLJAČI I LOVSTVU

1. Definisane problema

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**
- **Koji su uzroci problema?**
- **Koje su posljedice problema?**
- **Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**
- **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?**

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu treba da riješi određene nedostatke i neusaglašenost sa pojedinim propisima koji su od značaja za ovu problematiku, u prvom redu sa propisima kojima se uređuje zaštita prirode - prevashodno sa novodonešenim Zakonom o zaštiti prirode iz 2016. godine, koje je pri prvoj reviziji zakona bilo potrebno otkloniti odnosno dograditi ili precizirati. Ovdje je od posebnog značaja saznanje da u oblasti lovstva ne postoje uniformna rješenja, već da ista treba prevashodno temeljiti na razvojnim potrebama zemlje na koje se odnose, uz imperativ da se ustanovi jedinstven sistem mjera u cilju zaštite ugroženih vrsta divljači.
- Uzroci problema ogledaju se u činjenici da je u međuvremenu (2016. godine) donešen novi Zakon o zaštiti prirode, sa kojim predmetni zakon ima dosta dodirnih tačaka i sa kojim je potrebna potpuna međusobna usaglašenost. Prilikom pripreme tog zakona urađena je evaluacija i Zakona o divljači i lovstvu, kojom prilikom su dati komentari, primjedbe i sugestije od strane eksperta angažovanog od strane Evropske komisije, radi potrebe usaglašavanja s propisima EU u području zaštite prirode i gdje je u konačnom konstatovano da postoji određena neusaglašenost Zakona o divljači i lovstvu sa novodonešenim Zakonom o zaštiti prirode (2016) i da je pri prvoj reviziji zakona potrebno postići potpunu usaglašenost pomenutih zakona. Donošenjem predmetnog zakona postigla bi se i potpuna usaglašenost Zakona o divljači i lovstvu i sa Direktivom 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i vijeća o očuvanju divljih ptica (2009) i Direktivom Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992).
- Posljedice problema se ogledaju u nemogućnosti primjene manjkavih rješenja na kojima se zasnivaju određene procedure, prvenstveno kada je u pitanje izvještavanje prema EK, kada su u pitanju pojedine izuzeci (derogacije), a koje su od uticaja na efikasnost cjelokupnog procesa gazdovanja sa divljači.
- Na osnovu postojećih rješenja u nekim slučajevima može biti oštećena Država u čijoj svojini se nalazi divljač kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa.
- U slučaju opcije „status quo“ usporavale bi se određene aktivnosti i gubilo na funkcionalnosti u pojedinim procesima u oblasti gazdovanja sa divljači.

2. Ciljevi prezicnije

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu postiže se potpuna usaglašenost sa Zakonom o zaštiti prirode (2016), kao zakonom koji ima dosta dodirnih tačaka sa predmetnim zakonom i sa kojim je potrebna potpuna međusobna usaglašenost, kao i sa Direktivom 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i vijeća o očuvanju divljih ptica (2009) i Direktivom Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992), što bi za rezultat trebalo da ima bolju zaštitu i unaprjeđenje lovstva u cjelini. Takođe, donošenjem ovog zakona stvorice se potreban pravni okvir za odgovarajuću neposrednu primjenu zakona, kao i usklađivanje već donešenih podzakonskih akata, kako bi se primjena zakona mogla ostvarivati u svom punom kapacitetu, kako primjenom odredbi koje bi stupaju na snagu kako je predviđeno ovim Zakonom, tako i primjenu odredbi koje će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

To se prije svega odnosi na donošenje podzakonskog akta kojim se propisuju lovne sezone za pojedine vrste divljači, kao i zabrana lova, u zavisnosti od njihovih bioloških svojstava i ekoloških uslova u kojima žive, uz poštovanje Direktive 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o očuvanju divljih ptica (2009), u dijelu koji se odnosi na potrebu da države članice obezbijede da se lov praktikuje uz primjenu mjera za održavanje populacija vrsta na nivou koji odgovara naročito ekološkim, naučnim i kulturnim potrebama. Uz poštovanje navedene direktive, prezicirane su norme koje se odnose na pojavu ili unošenje pernate divljači, izuzetke (derogacije) kada je u pitanju zaštita pernate divljači, kao i zabranjena sredstva i načine lova pernate divljači.

Takođe, uz poštovanje Direktive Savjeta 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlje flore i faune, prezicirane su norme koje se odnose na pojavu ili unošenje dlakave divljači, izuzetke (derogacije) kada je u pitanju zaštita dlakave divljači, kao i zabranjena sredstva i načine lova dlakave divljači.

- Cilj je u potpunosti usklađen sa Programom razvoja lovstva, za period 2014 - 2024 godina.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**

- **Objasni preferiranu opciju?**

- Za ispunjavanje ciljeva postavljenih Programom razvoja lovstva i drugim planskim aktima u ovoj oblasti potrebno je izvršiti određene izmjene i dopune u članovima koji regulišu predmetnu materiju i postupke u cilju obezbjeđenja aktivnosti na realizaciji i implementaciji radi ostvarenja ovih ciljeva.
- U slučaju „status quo“ opcije ova oblast bi stagnirala, odnosno važeći Zakon o divljači i lovstvu ne bi bio u pojedinim svojim dijelovima usaglašen sa Zakonom o zaštiti prirode, kao relevantnim zakonodavstvom EU, odnosno Direktivom 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i vijeća o očuvanju divljih ptica (2009) i Direktivom Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992). Ovo bi podrazumijevalo da status pojedinih vrsta divljači koje se nalaze na određenim

aneksima pomenutih direktiva i koje zahtijevaju veći stepen zaštite nebi bio u potpunosti usaglašen sa navedenim propisima EU, prije svega kada je u pitanju zabrana lova, izrada posebnih nacionalnih i akcionih planova za gazdovanje tim vrstama divljači.

- Donošenjem predmetnog zakona pored Zakona o zaštiti prirode, postići će se potpuna usaglašenost sa Direktivom Savjeta 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992) i Direktivom 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o očuvanju divljih ptica (2009), a time i sa zahtjevima Evropske komisije datim na Predlog zakona u dva navrata, kao i eksperta angažovanog od strane Ministarstva, na predlog Evropske komisije. Takođe, donošenjem ovog zakona stvorice se potreban pravni okvir za odgovarajuću neposrednu primjenu zakona, kao i usklađivanje već donešenih podzakonskih akata, kako bi se primjena zakona mogla ostvarivati u svom punom kapacitetu, kako primjenom odredbi koje bi stupaju na snagu kako je predviđeno ovim Zakonom, tako i primjenu odredbi koje će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Ovaj Zakon će imati pozitivne uticaje na efikasnost u korišćenju lovišta što će se direktno odražavati na korisnike lovišta, a takođe i na Državu u čijoj svojini se nalazi divljač kao prirodno bogatstvo i dobro od opšteg interesa. Ovo podrazumijeva pribavljanje smjernica i uslova zaštite prirode, a za područja ekološke mreže i sprovođenje odgovarajućeg postupaka ocjene prihvatljivosti, u skladu sa propisanim procedurama, prilikom pripreme planskih dokumenata koja se donose po Zakonu o divljači i lovstvu. Nadalje, inoviranjem podzakonskog akta koji se odnosi na lovne sezone za pojedine vrste divljači, kao i zabranu lova divljači, obezbijediće da se lov praktikuje uz primjenu mjera za održavanje populacija vrsta na nivou koji odgovara naročito ekološkim, naučnim i kulturnim potrebama vrsta. Efikasnost se takođe ogleda i u sprovođenju mjera koje se odnose na zabranjena sredstva i načine lova, kako dlakavih tako i pernatih vrsta divljači.

Efikasnost u korišćenju lovišta i gazdovanju sa pojedinim vrstama divljači se ogleda u mogućnosti donošenja posebnih nacionalnih i akcionih planova za uzgoj, zaštitu i korišćenje tih vrsta divljači, u skladu sa pomenutim propisima EU (sa kojima se predmetni zakon usaglašava) i propisanim procedurama, što daje nov kvalitet u gazdovanju tim vrstama, što pokazuju i pozitivna iskustva zemalja iz okruženja koje su članice EU, prije svega iz Hrvatske i Slovenije, koje već duži niz godina sa zaštićenim vstarma divljači gazduju na osnovu takvih planova.

Predlogom ovog zakona, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i propisima precizirane su odredbe:

- a) koje se tiču pojave, unošenja ili ponovnog unošenja neke strane životinjske vrsta sisara ili ptica;

- b) u slučaju potrebe pribavljanja dozvole za lov određenog broja jedinki pojedinih vrsta dlakave divljači i pojedinih vrsta sisara koje slobodno žive u prirodi, koje se ne love i koje su zaštićene divlje vrste, kao i lov određenog broja jedinki pojedinih vrsta pernate divljači i određenih vrsta ptica koje slobodno žive u prirodi, koje se ne love i koje su zaštićene divlje vrste;
- c) koje se odnose na naučno-istraživački rad u toku kojeg se preduzimaju aktivnosti kojima se uznemiravaju i hvataju pojedine vrste divljači koje su zaštićene u skladu sa zakonom o zaštiti prirode, odnosno uključuje intervencije na području njihovog razmnožavanja ili odmaranja koje mogu suštinski promijeniti životne uslove divljači, a koje za pernatu divljač uključuju i uklanjanje gnijezda, uzimanje ili uništavanje njihovih jaja;
- d) za pribavljanje odobrenja za držanje divljači u ograđenom prostoru, za potrebe obuke i ispitivanja urođenih osobina lovačkih pasa;
- e) koje se odnose na mogućnost davanja odobrenja za odstrijel divljači, kao i drugih zaštićenih vrste sisara u skladu sa zakonom o zaštiti prirode koje slobodno žive u prirodi ili vrsta ptica koje slobodno žive u prirodi, kada nastupi neposredna opasnost po život ljudi ili imovinu.

Sve gore pomenute dozvole ili odobrenja su propisane važećim Zakonom o divljači i lovstvu, a gore navedene odredbe koje se odnose na pribavljanje istih su ustvari preziciranje postojećih odredbi, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i potvrđenim međunarodnim ugovorima i propisima, a u cilju njihove potpune usaglašenosti.

- Primjena ovog Zakona neće izazvati troškove na teret građana i privrede.
- Primjena ovog Zakona ne podrazumijeva posebna administrativna opterećenja niti će izazvati biznis barijere.
- Primjena ovog Zakona ne predviđa stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**

- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**

- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za implementaciju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu nijesu potrebna nova sredstva iz Budžeta Crne Gore.
- Implementacijom ovog Zakona ne proizilaze za međunarodne finansijske obaveze.
- Usvajanjem ovog Zakona ne proizilazi obaveza donošenja novih podzakonskih akata, koji nameću potrebu dodatnih finansijskih obaveza.
- Primjenom predmetnog Zakona neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Ne postoje posebne sugestije Ministarstva finansija na predlog propisa.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

- U početnoj fazi pripreme Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu, ovo ministarstvo je obrazovalo odgovarajuću radnu grupu u kojoj su učešće uzeli predstavnici ovog ministarstva, Lovačkog saveza Crne Gore, Uprave za šume, Uprave za inspeksijske poslove, predstavnika ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode i NVO sektora. Nakon što je pomenuta radna grupa pripremila Nacrt dokumenta, za isti je sprovedena odgovarajuća javna rasprava, u skladu sa zakonom, da bi isti, zajedno sa Izvještajem sa javne rasprave, nakon prevođenja na engleski jezik, bio poslat na mišljenje EK, i koja je u dva navrata dala svoje komentare, primjedbe i sugestije i predložila da se u izradi finalne verzije Predloga zakona, uključi ekspert iz Republike Češke, koji je učestvovalo u pripremi Zakona o zaštiti prirode (2016. godine).

Postupajući po instrukcijama EK, ovo ministarstvo je angažovalo predloženog eksperta, koji je zajedno sa pomenutom radnom grupom sačinio finalnu verziju Predloga zakona izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu, koja je u konačnom dobila pozitivne komentare od strane EK.

- Takođe, prilikom izrade teksta Predloga zakona pored predstavnika ovog ministarstva, vršene su konsultacije sa predstavnicima predhodnog Ministarstva održivog razvoja i turizma, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Lovačkog saveza Crne Gore, Uprave za šume, kao i zainteresovanim predstavnikom NVO sektora.
- Konsultacije sa zainteresovanim stranama su obavljane kako na radnim sastancima i u direktnoj komunikaciji, tako i dostavljenim predlozima i sugestijama u pisanoj formi.
- Svi predlozi i sugestije koji su argumentovani i koji su po ocjeni Ministarstva doprinose unapređenju rješenja, obuhvaćeni su Predlogom zakona izmjenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.

- Nakon donošenja predmetnog Zakona stvaraju se uslovi za usklađivanje postojećih podzakonskih akata, kako bi se primjena zakona mogla ostvarivati u svom punom kapacitetu, kako primjenom odredbi koje bi stupaju na snagu kako je predviđeno ovim Zakonom, tako i primjenu odredbi koje će se primjenjivati od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Tokom implementacije Zakona, u slučaju potrebe, u skladu sa propisanim procedurama redovno će obavještavati EK.

- Glavni indikatori po kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je donošenje novog Pravilnika o lovnim sezonama divljači, u zavisnosti od njihovih bioloških svojstava i ekoloških uslova u kojima žive i kojim će se utvrditi lovne sezone u skladu sa Direktivom Savjeta 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992) i Direktivom 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o očuvanju divljih ptica (2009), uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu prirode. Takođe, u skladu sa pomenutim direktivama stvoriće se mogućnost donošenja nacionalnih i akcionih planova za gazdovanje pojedinim vrstama divljači, za koje se zahtijeva povećani stepen zaštite. To se odnosi na četiri vrste koje se nalaze na Aneksu IV Direktive Savjeta 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlja flore i faune (1992), a koje su divljač u smislu Zakona o divljači i lovstvu, kao i šest vrsta ptica (koje su divljač) koje se nalaze na Aneksu IIb Direktive 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o očuvanju divljih ptica (2009).

Broj donošenih planova za gazdovanje pomenutim vrstama divljači, za koje je potrebno donošenje istih, shodno pomenutim propisima EU, je pouzdan indikator za mjerenje ispunjenja ciljeva prilikom implamentacije Zakona.

- Monitoring i evaluaciju sprovođenja Zakona će vršiti Ministarstvo, šumarstva i vodoprivrede.

Datum i mjesto:

Podgorica, 09.08.2022. godine

Starješina

Vladimir Joković

